

RAPPORT

**Arkeologisk förundersökning
PÖRNULLBACKEN
Rejpelt, Vörå sn, Österbotten**

december 1995

Johan Linderholm Karin Viklund

Innehåll:

BAKGRUND	s 1
UNDERSÖKNINGENS UPPLÄGGNING	s 1
BESKRIVNING AV FYNDMATERIALET	s 2
DATERING	s 5
TOLKNINGAR AV FYNDMATERIAL OCH BOPLATSLÄMNINGAR	s 5
AVSLUTANDE SYNPUNKTER, FÖRSLAG INFÖR FORTSATTA UNDERSÖKNINGAR	s 6
TABELLER, FIGURER	
LISTA PÅ SAMTLIGA FYND	s 8
BILAGOR	

Arkeologisk förundersökning, Pörnnullbacken, Rejpelt, Vörå sn, Österbotten.

BAKGRUND

Kaparkullen-Pörnnullbacken i Rejpelt by, Vörå sn, Österbotten (Fig 1) är sedan länge känt som ett arkeologiskt intressant område. I höjdlägen längs den åsrygg som sträcker sig genom området finns järnåldersgravar och i de uppodlade lägre delarna har det kommit fram lösfynd av bla metallföremål, samt lerklining, slagg och kol. Den samlade fornlämningsbilden pekar alltså på att här också kunde finnas bebyggelsesår från järnåldern. Som ett första led i att försöka lokalisera denna bebyggelse gjordes 1994 en markkemisk kartering av området (Engelmark och Linderholm 1994). De kemisk /fysikaliska parametrarna visade på värden som indikerar kulturpåverkan och boplatsmiljö på såväl Kaparkullen som Pörnnullbacken. Vidare visade den miljöarkeologiska prospekteringen att Pörnnullbackens boplatsslämningar sannolikt var mest välbevarade. Där skulle följaktligen en provgrävning vara mest motiverad. 1995 erhöll Svenska Österbottens Förbund tillstånd av Museiverket att utföra provgrävningar på Pörnnullbacken och Kaparkullen. Utgrävningen utfördes i samarbete med Österbottniska fornforskningssällskapet, Wasa sommaruniversitet och arkeologiska institutionen, Umeå universitet. Museiverkets representanter på platsen var FK Erkki Salminen och Vesa Alén, Österbottens museum. Grävningens ledare var FK Karin Viklund och FK Johan Linderholm från Miljöarkeologiska laboratoriet, Arkeologiska institutionen, Umeå universitet, och därifrån deltog också docent Roger Engelmark. Finansieringen sköttes av Svenska Österbottens Förbund. Sakkunnig arkeologisk undersökning på området har tidigare gjorts i blygsam omfattning och innefattat utgrävning av några gravar. Sannolikt har också ett antal gravar förstörts i samband med olika exploateringar, bl a den omfattande bebyggelsen på platsen. "Skattsökning" i området kan ha gjort att en del viktig arkeologisk information har gått till spillo.

UNDERSÖKNINGENS UPPLÄGGNING

Provgrävningen utfördes 17-23 juli 1995. Som fixpunkter användes två baspunkter inmätta i Finlands kartkoordinatsystem. Dessa är A= X7001116.9/Y 1564538.0 (23,77 möh), B=X7001138.9/Y 1564534.9 (24,78 möh). Punkt A motsvarar X500/Y900 och punkt B X522,23 Y900, i grävningens lokalt upprättade koordinatsystem och återfinns inbörade i två större stenar på Pörnnullbacken. Tre sökschakt och två provrutor togs upp i en odlad mark på Pörnnullbackens sydsluttning. Totalt kom ca 380 m² att tas upp, på en nivå av 21,6-23,6 m ö h. Schakten lades ut i enlighet med resultaten från den markkemiska prospekteringen och togs upp med hjälp av grävmaskin (Fig 2, schaktplan). Matjorden grävdes alltså upp, under grävningens ledningens noggranna överinseende, och lades vid sidan av schakten. Redan från början stod det klart att det under matjorden på flera ställen fanns ett mörkare skikt med kol och bränd lera och man vinnlade sig om att grävmaskinen skulle lämna detta skikt intakt. Därefter vidtog handgrävning, först med spadar för att avlägsna resterande matjord, därefter

med grävslev enligt gängse metod. Provrutorna på 2x2m torvades av och grävdes därefter med grävslev. All jord sållades med ca 5 mm såll.

Tack vare bl en massiv insats av frivilliga hann man med att få hela schaktytan rensad från matjord och ett par områden med färgningar som bedömdes som intressanta kunde undersökas närmare (se fig 3). Efter ett par dagar kom insatserna att koncentreras till den norra delen av schakt 1. Där fanns ett kulturjordsskikt som ställvis var uppemot en decimeter tjockt och lite djupare ner kunde man här mot det ljusa underlaget se cirkulära mörkfärgningar avteckna sig. Tvärsnitt genom ett par mörkfärgningar visade att dessa var 1-2 dm djupa gropar med mörk jord med iblandning av kol och bränd lera. Sten fanns ofta i eller omkring dessa mörkfärgningar. De flesta kom så småningom att tolkas som stolphål och undersöktes genom att hälften profilgrävdes och den uppgrävda fyllnadsjorden sållades. Efter avritning och fotografering av stolphålsprofilen togs, av den återstående fyllningen, prover för analyser av makrofossil, träkol och markkemi. Eftersom flera mörkfärgningar låg i schaktväggen mot väster och därför inte kunde undersökas närmare kom ytterligare ett par meter att öppnas mot väster i den norra delen av schakt 1.

BESKRIVNING AV FYNDMATERIALET

(Alla fynd listas från s 8 tom 25)

Schakt 1

Avsikten var att med stickprov var 5:e meter sålla matjorden, men pga tidsbrist kom detta att kunna utföras bara för den norra delen av schakt 1. En hel del bränd lera, slagg och lerklining hittades i denna matjord. Det mesta det som kom fram i matjorden är av yngre datum t ex glaset, teglet, kritpipsdelarna, den glaserade keramiken och porslinet. En del torde dock härröra från förhistorisk bosättning, t ex lerklining, och har troligen genom årens lopp plöjts upp och hamnat i högre lager. I det underliggande kulturjordsskiktet hittades bränd lera, vävtyngdsfragment och lerklining, spritt i stort sett i hela schaktet, men med antydning till koncentrationer till ytorna 1-6 meter, 7-14m 17-23m, och kring anl 26-31-23. Också här kan omrörning ha spelat stor roll, det mesta av fyndmaterialet fanns i övre nivåerna.

Lerklining bestod dels av hårdbränd, lätt, slaggartad lera, dels röd-rödbrunbrända bitar. Pga den stora skillnaden i vikt mellan dessa typer föreföll inte vägning av all lerklining som relevant i denna första fyndbearbetning. Några lerkliningsbitar hade den karaktäristiska trekantiga profilen med avtryck av rundvirke eller stockar, en del hade avtryck av kvistar och kluvet virke. Lerkliningsbitarna med avtryck av kluvet trä i Pörnnullbacken liknar mycket dem från Gullydynt, att döma av fotografier i Hirviluoto (1962, s 57).

Vävtyngdsdelarna hade en likartad utbredning som lerklining. Totalt ett 50-tal bitar av vävtyngder hittades, den största utgjorde ungefär en halv vävtyngd (anl 23). Flera hade delar

av centrumhål eller annan morfologi som avgjorde bestämningen till vävtyngd. Som "sannolik vävtyngd" betecknas bränd lera av samma typ som den i vävtyngderna, dvs en tät omagrad, grå till röd lera. Vävtyngderna är av den flata-diskusformade typen med centrumhål, som är vanlig under järnålder, särskilt i bosättningslämningar (se t ex Liedgren 1992:61). Vävtyngder/ vävtyngdsdelar finns beskrivna och avbildade tidigare från flera håll i Finland men funktionen har inte varit helt klar, vilket framgår i äldre litteratur, där de ofta benämns lertrissor el liknande (se t ex Kivikoski 1963 : Tafel 10:2a,2b. 1980: 42).

"Bränd lera" betecknar de bitar, (ofta små och med dragning åt gult) som inte säkert kunde föras till vare sig lerklining eller vävtyngder. Sådana fanns spridda i hela schaktet.

Brända ben, genomgående relativt små fragment, hittades framförallt i avsnitten 7-13m, och 17-23m. Ben som bedömdes som obrända koncentrerades också till dessa områden. Tänder, troligen av ko eller häst, sannolikt obrända, hittades på 11-12 m i lägsta nivån av kulturjordsskiktet.

Makrofossilanalysen är inte slutförd ännu men det står klart att förkolnat frömaterial finns i flera av anläggningarna. Ur anl 23, strax under fyndet av vävtyngden togs ett makrofossilprov på ca 1 liter jord. Detta innehöll förkolnat frömaterial enligt följande:

sädeskornsfragment, obestämbara: 49 st

korn, *Hordeum vulgare*: 57

målla, *Chenopodium*: 13

dån, *Galeopsis*: 1

viol, *Viola*: 1

måra, *Galium*: 1

Slagg fanns av flera olika typer. En lättare typ gav inget utslag med MS -mätning eller magnet och är alltså inte järnhaltigt. Det kan röra sig om hårdbränd-förslaggad lera/jord eller lerklining. En annan slagg var tung och kompakt och starkt järnhaltig, av sådant fanns större klumpar i och vid anl 7. De enstaka slaggartade blågrönaktiga klumparna som hittades kan vara smält glas.

Av keramik av förhistorisk typ hittades endast ett par centimeterstora bitar på (5 resp 16 m). Dessa hade en gulbrun yta och syntes vara magrad med sand eller kvart.

Några föremål av sten kom också fram. Ett större bryne av grå sandsten och en liten bit grå flinta hittades på 31 resp 6m, bägge på ytlig nivå i schaktet. Ett annat fynd kom fram i matjorden och består av en rund, ca 5 cm stor stenplatta, troligen i glimmerskiffer. Liknande stenplattor har hittats tidigare i Finland (t ex Kivikoski 1963:121-122,Tafel 22:5), med trolig

datering till 600-800, och i stor mängd i Lödöse i Västsverige (1000-1250). De tros ha fungerat som lock i keramikkrärl med små mynningar (Ekre et al 1994:79).

Ett tiotal föremål av metall hittades. I de flesta fall rör det sig om järnbitar/tenar som är starkt angripna av rost, varav åtminstone en del kunde identifieras som spik från senare tid. Det intressantaste metallfyndet i schakt 1 var ett litet, ca 1x1cm, gråaktigt genombrutet metallbleck som hittades i norra delen av schaktet. Det kan t ex vara del av ett hänge eller ett beslag av tenn eller silver.

Anläggningar

Antalet anläggningar uppgår till ialles 33 (nr 2=nr 8). De flesta bestod av mörkfärgningar som kom att definieras som stolphål eller sannolika stolphål. Dessa varierade i djup mellan ca 10 och 25 cm och de flesta har en bredd på 40-80 cm. Stenar hittades ibland "lösa" och relativt ytligt i eller intill stolphålen, ibland i stolphålen, i några stolphål ställda på kant. I fyllningen fanns sot, kol, bränd lera, lerklining och i viss fall ben, slagg och vävtyngdsfragment. De sistnämnda låg ytligt.

Anl 23 visade sig vara en mycket grund mörkfärgning med sten i ytan och kan möjligen vara en härd. Detsamma gäller anl 28, som förefaller ha stor yta men som bara är delvis undersökt.

Anläggning 7 och 34 utgjordes av två större gropar med intilliggande mjälapartier. Groparna är ca 0.6 m djupa och A 7 är ca 2 m i diameter. Omkretsen för A 34 är inte undersökt då den ligger i schaktkanten. Groparna är fyllda med tämligen mörk kulturjord med viss stratigrafi i botten. Innehållet i A 7 utgjordes av bränd lera, lerklining samt en stor skörbränd sten. I A 34 återfanns lerklining och slagg. Groparnas funktion är oklar men den markkemiska sammansättningen av jorden i groparna skiljer sig från de övriga anläggningarna då andelen organisk fosfat förefaller vara något högre. Fyllningen i A34 förefaller vara tämligen homogen av jordprovns sammansättning att döma

Schakt 2

I schakt 2 återfanns sparsamt med fyndmaterial och strukturer som kunde härledas till förhistorisk verksamhet. Den södra änden av schaktet förefaller ha mest fyndmaterial, men det verkar vara av mer historisk karaktär.

Schakt 3

I början av schakt 3 (0-15m) återfanns material av blandat slag, både historiskt och förhistoriskt. Kring 10-12 m var underlaget rödbränt och en större mängd tegel återfanns, som sannolikt utgör resterna efter tegelbränning. Här återfanns också två metallföremål varav ett av dem kan vara en del av en fibula. I östra delen, vid ca 34-36 m återfanns en mörkfärgning som var grund och diffus, men här gjordes inga övriga fynd.

Provrutorna

De två provrutorna avtorvades med spade och grävdes sedan med skärsliv. Särskilt på ytligare nivåer fanns en del material av modernare slag t ex glas, glaserad keramik, järnspikar och tegel, vilket tyder på sentida bebyggelse här. Bränd lera, slagg, kol och brända ben fanns på flera nivåer. Ett föremål av brons eller koppar, en slät knapp med ögla på baksidan hittades i provruta 1. Den kan möjligen vara av sentida typ men liknande knappar har hittats också i järnålderssammanhang, i tex bosättningar från romersk järnålder-folkvandringstid (Ramqvist 1983:108). Ett slags knappar hittade i gravar från äldre folkvandringstid i Finland kan vara av samma typ. (Kivikoski 1973; nr 347, 348).

Lerklining eller strukturer som i schakt 1 hittades inte här. Men antalet brända ben är totalt något större än i schakt 1 trots dennas betydligt större yta. Denna bild, tillsammans med fyndet av knappen pekar på att vi här kan ha stött på gravmaterial snarare än lämningar av bosättning. Enligt uppgift ska gravar finnas/ha funnits helt nära inpå.

Övriga undersökningar (Bertils)

Under grävningens gång visade en närboende på norra sidan Pörnnullbacken ett fynd han gjort helt nyligt i samband med en mindre jordtäkt i en backe vid sitt uthus. Fyndet bestod av en krukskärva (sida-bottendel) av på utsidan svartblänkande gods med gulbrun insida, till synes magrad med kvarts, ca 6x5cm och 1 cm tjock. Det beslöts att undersöka platsen närmare och under en dag nivågrävde och fotograferade ett par man några kvadratmeter omkring platsen för fyndet. Inga strukturer kunde ses, men ytterligare några keramikbitar hittades, dock inte av den typ som tidigare, utan av den ljusbrun-beiga, sand-/kvartsmagrade typen som hittades i schakt 1. Bränd lera, några järnfragment, kol och brända ben hittades också. Ett litet bryne i röd sandsten kom också fram. Det kanske mest intressanta var en bit lerklining med kvist- /stockavtryck i lägsta nivån.

Fyndet av krukskärvan förde i förstone tanken till grav, åtminstone ett par gravar finns också rätt nära. Men den samlade bilden, med mer keramik och framförallt lerkliningsbiten, gör det också möjligt att det rör sig om spåren efter bosättning. Hur mycket som finns kvar av den ursprungliga fornlämningen är osäkert. Fyndplatsen ligger alltså i backens skärning mot en nutida hustomt och är störd av bl a beredning för tomt och husbyggnad.

DATERING

Tre kärnor av korn, *Hordeum*, från anl 23 har 14 C-daterats med acceleratormetoden. Resultatet blev **AD 395, kalibrerat. Två sigma: AD 240-535.** (Bilaga 1)

TOLKNINGAR AV FYNDMATERIAL OCH BOPLATSLÄMNINGAR

Med schakt 1 har man kommit in på lämningar av bebyggelse från järnålder (se fig 4). Det rör sig troligen om flera hus, och åtminstone något har brunnit. Bränd lerklining med

rundade avtryck och avtryck av kluvet trä pekar på flätverk där man använt kluvna slakor. Stolphålshus med flätverk har alltså funnits här, men hur dessa sett ut mer i detalj är ännu oklart. Stolphålen har ungefär samma mått som i Kalaschabrännan (Liedgren 1991) och samma avstånd mellan stolparna kan ses på några ställen. Men underlaget är ännu för litet för att man ska kunna ha en uppfattning om husens utsträckning och konstruktion. Vad som verkar klart utifrån förekomster av makrofossil, vävtyngder och koncentrationer av lerklining är att vi hamnat i en köks-/bostadsdel vid anläggning 23 och däromkring. Eventuellt finns ytterligare ett kärnområde av bosättningslämningar i det tjocka kulturlagret på ca 7-14 meter. På platsen finns inte bara lämningar från flera hus utan troligen också flera bosättningsfaser. Utifrån ¹⁴C-datering, landhöjningsförloppet och fyndmaterialet kan man tänka sig att romersk järnålder är tiden för den tidigaste bosättningen här, och att bebyggelse också finns i yngre järnålder/medeltid. Det bosättningsområde man kommit in på fortsätter troligen åt väster respektive öster om schakt 1.

I makrofossilmaterialiet är korn, *Hordeum*, kraftigt representerat. Detta är helt i linje med annat arkeobotaniskt material ur bosättningar och gravar från romersk järnålder/folkvandringstid, i Sverige såväl som i Finland (Aalto muntligen, Viklund 1994). Ogräsen och frösammansättningen som helhet speglar ett gödslingsjordbruk med vårsådd av korn.

När det gäller andra aktiviteter än jordbruk finns på platsen slagger som pekar på att metallhantering förekommit. Dock finns bland fynden inga spår av deglar eller gjutformar.

AVSLUTANDE SYNPUNKTER, FÖRSLAG INFÖR FORTSATTA UNDERSÖKNINGAR

Provgrävningen gav resultat genom framkomsten av klara boplatlämningar från järnålder i form av kulturlager, stolphål och lerklining. Till detta kommer ett fyndmaterial typiskt för järnåldersboplatser (vävtyngder, keramik, slagg, makrofossil). Fortsatta undersökningar bör i första hand syfta till att skicka upp bosättningslämningarna tidsmässigt och ge klarhet i frågor om bebyggelsens utsträckning, och om husform och hustyp. Utökning av schakt 1 mot väster och öster föreslås. Ännu ej färdigutgrävda anläggningar mot västra schaktväggen samt kulturlagret på 7-14 meter bör undersökas närmare.

Under vintern kommer arbetet med de botaniska och kemiska analyserna att slutföras, resultaten kan komma att ge indikationer på var fler insatser bör göras. Övriga insatser vad gäller fyndmaterialet kunde innehålla fördjupade studier av lerklining och också krukskärvorna, något som kanske kan hjälpa till att besvara frågeställningar rörande huskonstruktioner och datering. Ett par av metallföremålen kan kanske också ge mer information om de undersöks närmare.

REFERENSER

- Ekre, R., Hylander, C. och Sundberg R. 1994. *Lödöse, ting från en medeltidsstad*.
Uddevalla
- Engelmark, R och Linderholm, J. 1994. *Miljöarkeologiska undersökningar vid
Pörnullbacken och Kapakullen, Rejpelt-Vörå, Österbotten. Finland*. Opubl. rapport
Ark inst, Umeå Universitet.
- Hirviluoto, A-L. 1962. Husgrunder från järnålder på Ristimäki boplatz i Kurala invid
Åbo. *Finskt museum 1960* . Helsingfors.
- Kivikoski, E. 1963. *Kvarnbacken. Ein Gräberfeld der jüngeren Eisenzeit auf Åland*.
Helsingfors.
- Kivikoski, E. 1973. *Die Eisenzeit Finnlands*. Bildwerk und text. Neuausgabe.
Helsingfors.
- Kivikoski, E. 1980. *Långängsbacken. Ett gravfält från yngre järnåldern på Åland*.
Helsingfors
- Liedgren, L. 1992. *Hus och gård i Hälsingland*. Studia Archaeologica Universitatis
Umensis 2, Ark inst Umeå universitet. Umeå
- Liedgren, L. 1991. Merovingertida bebyggelse lämningar på Kalaschabrännan i Malax. I
Baudou et al: *Järnålderbygd i Österbotten*. Vasa
- Ramqvist, P.H. 1983. *Gene. On the origin, function and development of an Iron Age
settlement in Northern Sweden*. Archaeology and Environment 1. Ark inst Umeå
universitet. Umeå
- Viklund, K 1994. The long history of Swedish bread. Continuity and change in Swedish
regional bread-cereal traditions. *Laborativ Arkeologi 7. Arkeologiska
forskningslaboratoriet* , Stockholms universitet

Muntlig kommunikation:

Marjatta Aalto, Botaniska institutionen, Helsingfors universitet

Tabell 1. Anläggningar, fynd.

Anl	Avstånd fr punkt 1 längs schaktkant	bredd cm	djup cm	Karaktär	Fynd	Tolkning
1	4,8	40	15	mörkfärgning	Lerklining: 4st, 1 på 5x3 cm, 3 ca 3x3 cm grå och röd, 37,9 g	stolphål
2 (och 8)	5,5	30	ca 15	mörkfärgning	Slagg , 2 st, svart, blåsig, lätt, ca 2-3 cm (tveksam proveniens på provet) 6,1 g. Bränd lera, 1st ca 1x1cm Lerklining , rödbrun, ca 1x1 cm.	stolphål
3	29,5	40	50	mörkfärgning, ytlig stenpackning	Ben 1-2cm, sannolikt bränt, 3,2 gr. I kollagret, under stenarna: tegelflisor, 2 bitar grönt planglas	modernt stolphål?
4	28	60	11	mörkfärgning		modernt stolphål?
5	27,9	50	7	mörkfärgning		modernt stolphål?
6	ca 6,2- 7,2	80	15	mörkfärgning med sten, ett par kantställda	Lerklining , rödbrun, 1-2cm, 2,58 gr	stolphål
7	18-ca 21	3 m	60-80	grop 1 mjåla-/lerpackning och sten	I matjordsskikt: Lerklining 3 st, 1-2cm. bränd lera, gul, 2st 2-1cm. tegel 1 st 46 g. skörbränd sten ?1055 g	
9	6,6	60	14	mörkfärgning, sten på två ställen i kanten		stolphål
10	3,2	30	10	mörkfärgning	Lerklining 7st 1-3cm. Bränd lera, 7st gul klumpar, 1-3 cm. Slagg , 1,5x3 vitgrön. Glasartad klump Keramik? , orange med rödaktig yta 2x1cm. Ben , 1x1cm, sannolikt bränt, 0,4 gr	stolphål
11	1,8	40	7	mörkfärgning	Bränd lera 10 fragment 1-2cm	stolphål
12	3,7	24	15	mörkfärgning		stolphål
13	9,2	ca 90	ca 45	mörkfärgning, flera stenar i kanterna och botten, oklar avgränsning		ev två stolphål ?
14	4,2			mörkfärgning i östra profilväggen	Lerklining , rödbrun med trä/kvistavtryck 3x2 cm. Lerklining 1x2 cm, 6,8 gr. Små stenflisor ett 10-tal, skörbrända?, avslag?	
15	2,7	ca 10	ca 5	mörkfärgning	Bränd lera 2 st ca 1x1cm	litet stolphål
16	13	20	20	mörkfärgning med sten i profilv. Ö		stolphål
17	10,2	65	40	mörkfärgning, sten	Lera, gulgrå, 1,5x1 cm, ev vävtyngdsfragm.	stolphål
18	-1	40	10	mörkfärgning, sten	Lerklining , m träavtryck, 3x1,5 cm, 13,2 gr. Rödbrun, bränd lera 2st ca 2cm, sannolikt Lerklining .	stolphål
19	-2,5	65	20	mörkfärgning, sten i ena kanten	Benfragment 2-3 cm, sannolikt bränt, 3,2 gr. svartaktig, kompakt. Lerklining , gråaktig+röd, 4x 5 cm, "stock"-avtryck, 30 gr. Bränd lera, rödgul, 4 bitar ca 1-2 cm. Bränd lera ev keramik, orange 1x2 cm.	stolphål
20	+0	45	5	mörkfärgning, sten		stolphål
21	0,7	40	5	mörkfärgning, med småsten, kol	Tandfragment 6 st, <1cm, 0,2 gr	stolphål
22	2,1	45	25	mörkfärgning	Lerklining , rödbrun, m träavtryck, 2x1cm. Bränd lera 2st, ca 1-2 cm.	stolphål

23	1,8	?	0	sten, mörkfärgning, med diffus utbredning, utan djup	Vävtynngdsdel , ca en halv, i ett stycke, diameter 7 cm, centrumhål 1,5 cm. Mindre fragment av vävtynngd , 5 st varav 2 med passform, gråaktig med centrumhål. Trolig Lerklining enl följande: bränd rödbrun lera, 6 st 3x1,5 cm 2,3gr; gråsvart lera 1x2 cm 6,2 gr; bränd, rödgul lera 6 st, hårdbränd svart, porös, lätt Slagglign. 16 st 2- 3cm	hård?
24	11,1 (vid profil 14)	30	25	mörkfärgning		stolphål
25	2,5	70	10 och 10	mörkfärgning, i två försäkningar, sten	Lerklining , 5 bitar, 3-2 cm stora, rödbruna, träavtryck, 1 med triangulärt tvärsnitt, 6,7 gr.	stolphål, 2 st?
26	5,0-5,1	70	25	mörkfärgning, sten, större sten	Lerklining 30 bitar, några med kvistavtryck, rödbruna 4 -1cm, 54,2 gr. Slagg 8 st 1- 3 cm klumpar, svart porös, lätt lera, gråaktig, ev vävtynngdsfragm Kol, ca 1+2 cm tillvarataget	stolphål
27	0,7	ca 15	10	mörkfärgning m sten		stolphål
28	6,6-7,3 (i profilvägg)	minst 80	20	mörkfärgning, med sten, oklar utbredning, delar outgrävda		hård?
29	11,8, (i Ö långväggen)	20	20	mörkfärgning sten		stolphål
30	12,3 (i Ö långväggen)	18	18	mörkfärgning sten		stolphål
31	3,5	65	10 cm	sten	Vävtynngdsfrag m, brungrå, ca 1/5-dels vävtynngd, med centrumhål. Lerklining 10 st rödorange, några m träkvistavtryck, 1,5x3cm, 20,4 gr. Bränd lera, 5 st gulorange 1-2cm. Glasartad Slagg , 1-2 cm vitgrön, blåsig. Trolig Lerklining , Slaggartad 7 st svart, porös, lätt 1-4 cm stora. Grå lerflisa, ev vävtynngdsfragment 1x1,5 cm. Ben , sannolikt bränt, 0,5x0,5 cm, 0,02 gr	stolphål
32	2,2	45	12	mörkfärgning i schaktväggen	Lerklining , rödbrun, trekantigt tvärsnitt, 3x4cm, 120,6 gr Lerklining , 4 bitar ca 2-3 cm, tot vikt lerkl 11.2 gr. Bränd lera, 9 bitar ca 1-2 cm	stolphål
33		60		mörkfärgning	Lerklining : rödorange, med träavtryck, ca 2x3 cm, 13,4 gr. Bränd lera ca 2x1 cm, sannolikt Lerklining .	stolphål ?
34	11,1-13,4 profilväggen	ca 2m	ca 1m	grop 2 mjåla-/lerpackning med stor sten	Lerklining 6 st, 3 cm, 17 gr. Slagg 1 st 44 gr, skörbränd sten, 3 st små.	

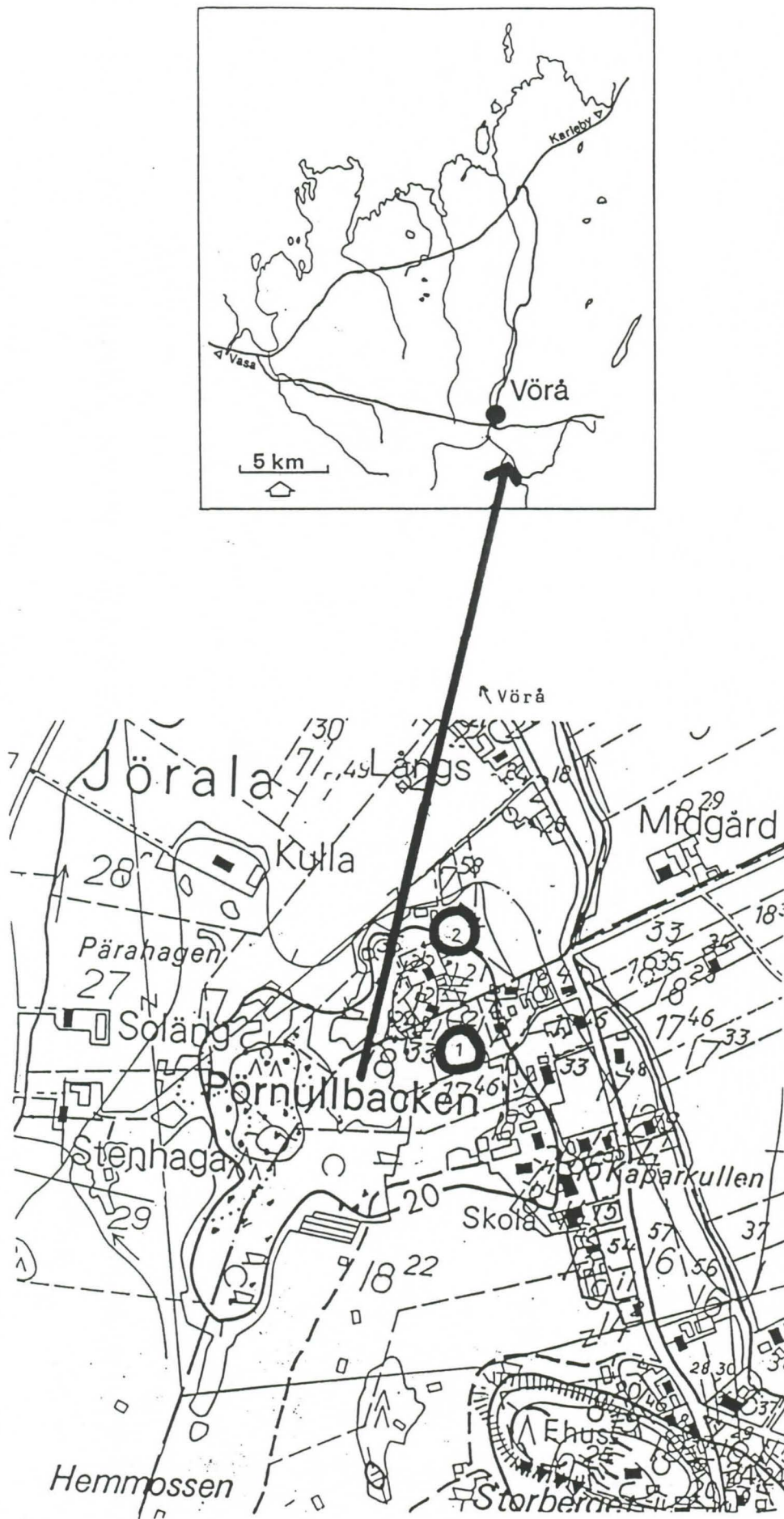
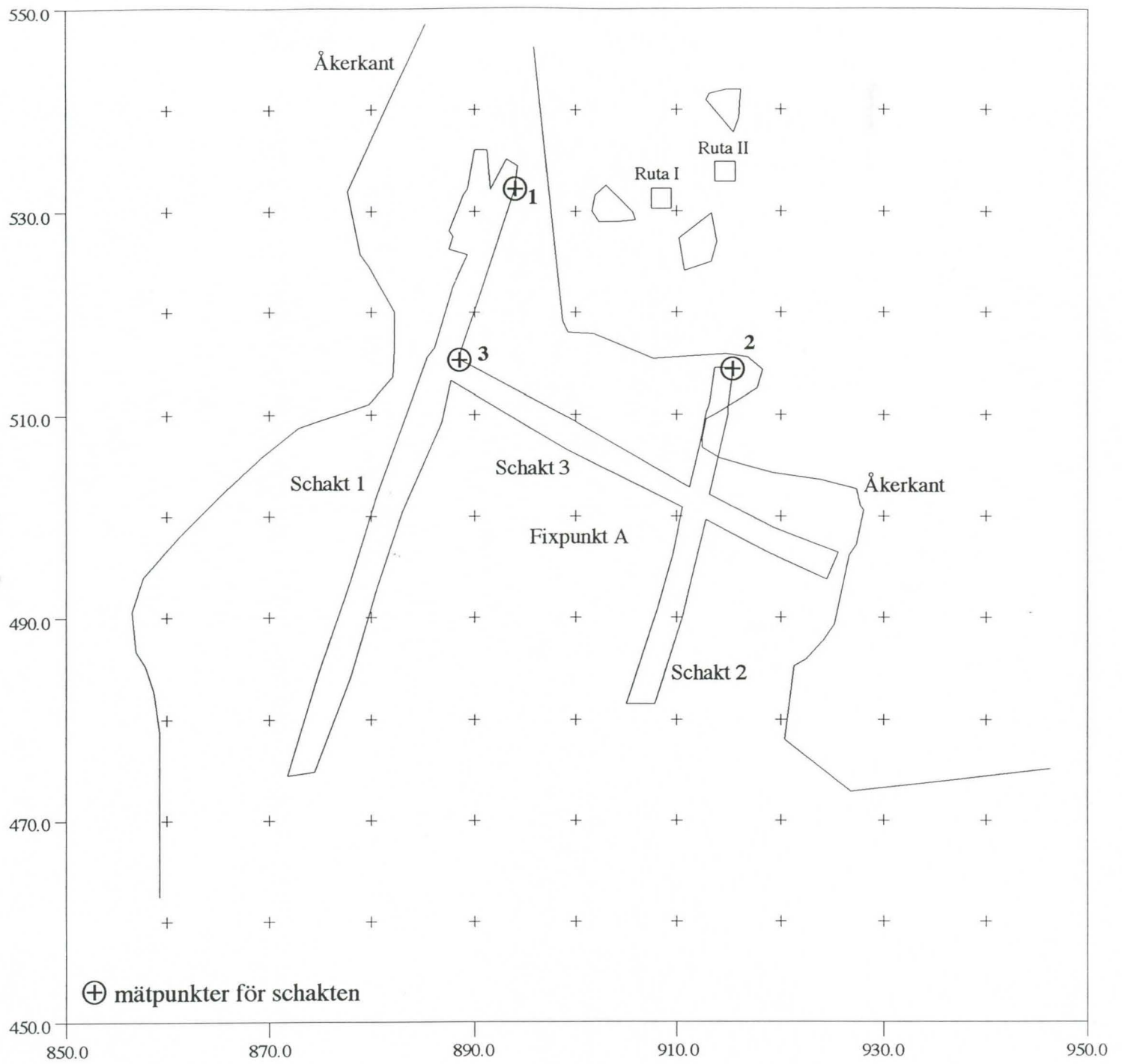
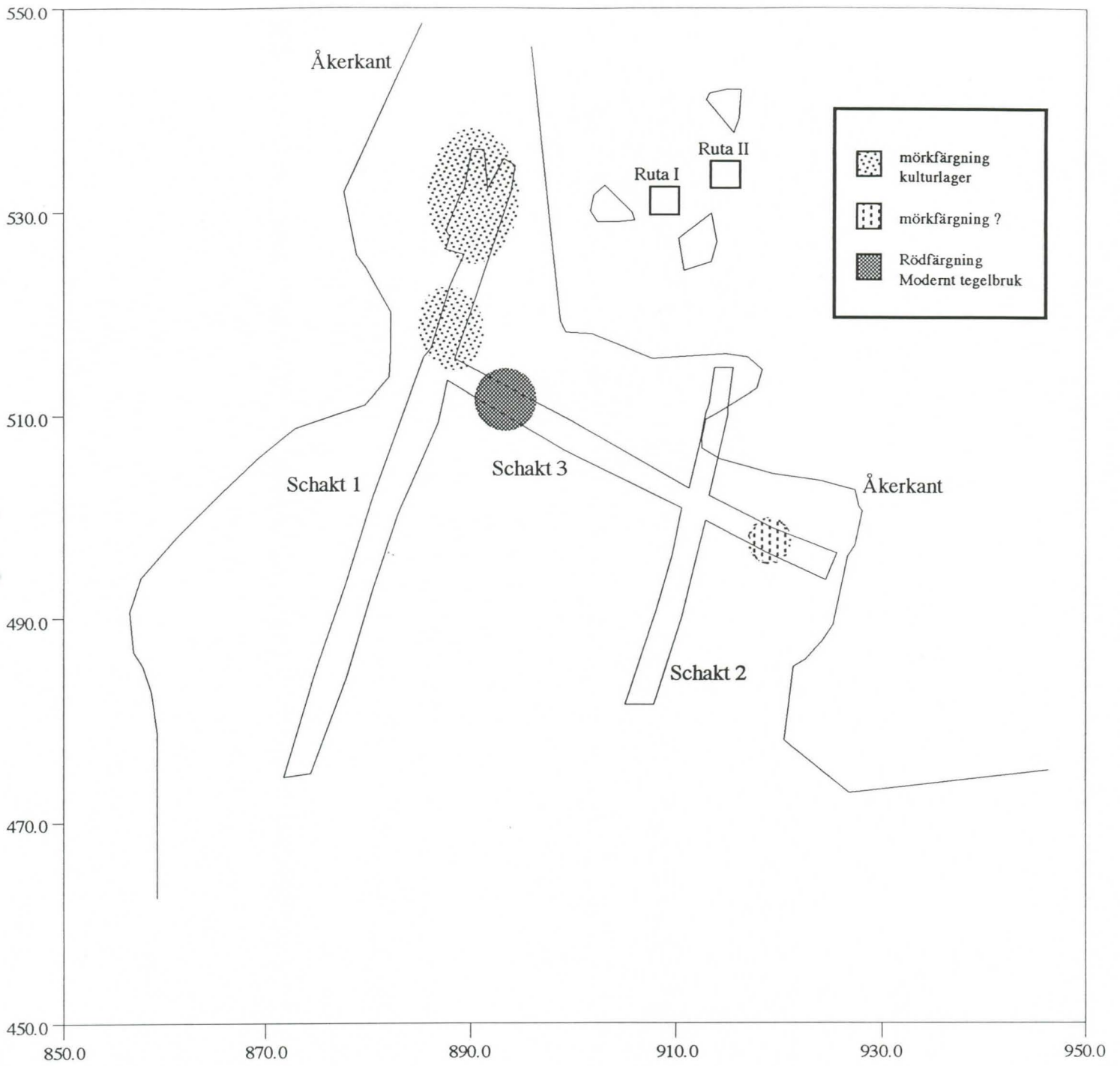

Fig 1. Karta över undersökningsområdet.

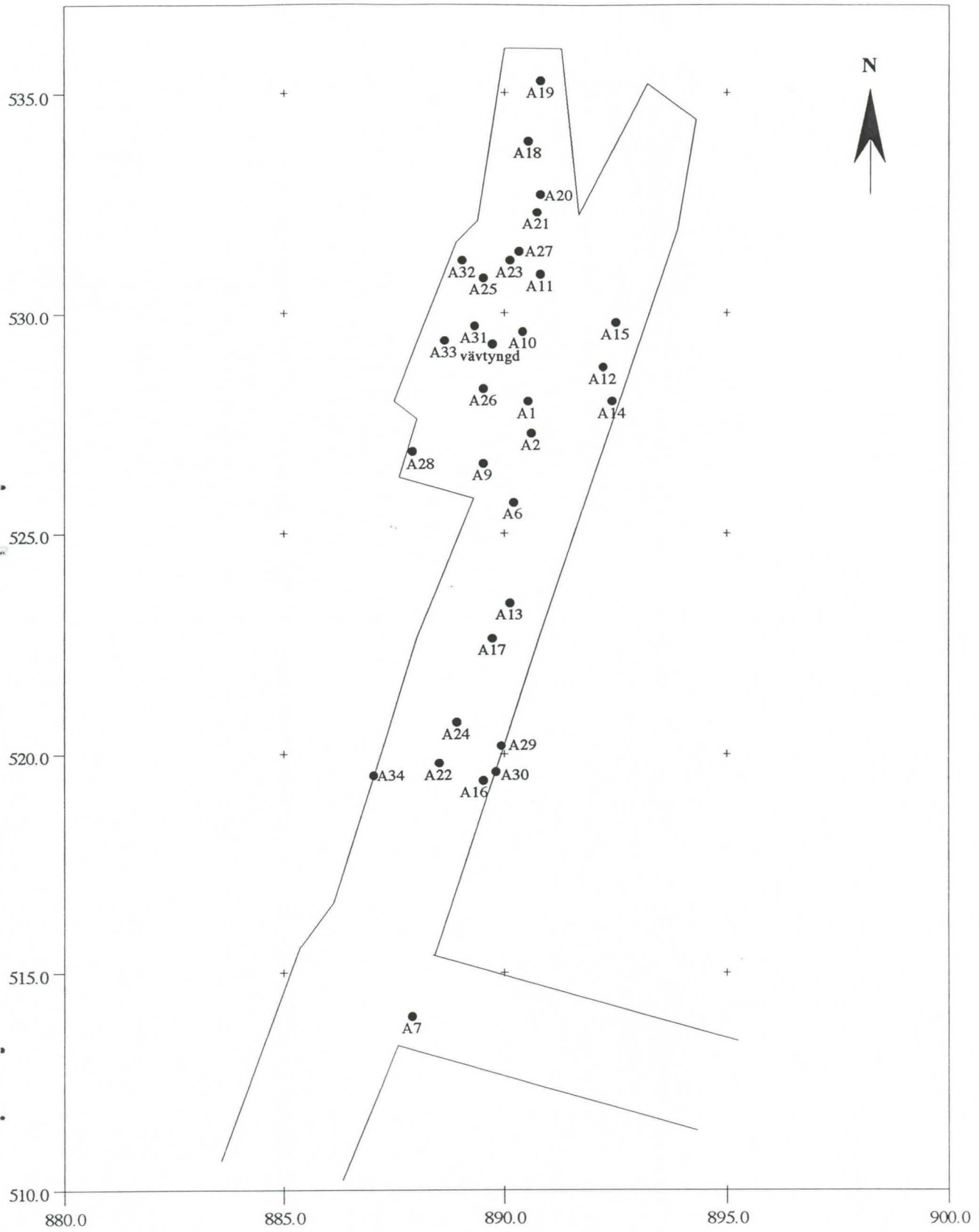
- 1= grävningsområde 1 (schakten 1-3, provrutorna 1-2.)
- 2= grävningsområde 2 (Bertils)

Figur 2. Schaktplan över Pörnullbackens gravområde.

Figur 3. Plan över grävområde med tolkningar.

Figur 4. Schakt 1, norra delen med anläggningar.

LISTA PÅ FYND, (profiler, schakt, provgropar och "Bertils")

Anläggningar i schakt 1

se tabell 1.

Profiler

Schakt 1

profil 1 (V-Ö: 5,5 m): -

profil 2 (V-Ö: 5,5 m):-

profil 2, (V-Ö 8m): Bränd lera: 1-2cm, gul-röd

profil 3 (N-S: 8-13 m): -

profil 4 (V-Ö : 14 m): Lerklining 3 st , 1cm. Bränd lera 2st,1-2cm

profil 5 (V-Ö: 7 m, 6): Bränd lera: 4 st 1-2cm

profil 6 -

profil 7 (N-S: Ö långväggen, vid mötande schakt 3. 19,8-21,9 m): -

profil 8 (34,2 m): -

profil 9: -

profil 11 (9.11m,13): -

profil 12 (8,6 m): kol

profil 13 (10,2 m): -

profil 14 (11,0 m): Slagg, svart-röd, massiv 2x3 cm, 16,3 g

Schakt 2

profil 1 (3,5-5 m): -

Schakt 3

profil 10 (35 m): -

Fyndlista, SCHAKT 1

I schaktmassorna:

5m

Bränd lera 6 st 1-2 cm
Keramik 2-2 cm, glaserad
Kritpipshuvud
Knapp av konstmaterial
Porslin, 1st bit
Järnspik
Järnföremål, spik?
Stenplatta, glimmerskiffer, 5cm i diameter, 1cm tjock

10m

sannolikt Vävtynngdsfragment 2-3 cm,
Ben (brända) + tänder 1,5 g
Slagg glasartad, blå 1-2cm
Slagg 2-4 cm, 3st svagt magnetiska
Slagg 2-3cm, 6 st ej magnetisk
Lerklining 2 st 2cm
Bränd lera, ev Lerklining 4 st 3-5 cm
Bränd lera 36 st, 2cm
Glas, grönt plant, 2 st 1cm
Grönt glas, tjockare, böjt 1st
Kritpipsskaft 1 st
Obränt ben
Kol
Porslin

15m

Järnfragment, 4 st 1cm
Slagg, järnhaltig 3 st 2-4 cm: 22,6gr
Bränd lera 2 st 1 cm

ca 18m

Tänder, 3 st i käddel, sannolikt gris, 9,2m

I grävningssytan, metersruta och nivå, SCHAKT 1

0-2,3m nivå 2

Lerklining: 4 st 3 cm
Bränd lera: 5 st 1-2 cm

1-2m nivå 1

Bränd lera, 5 st, 1 cm

1,5-2,5m nivå 2

Bränd lera 2 st 1 cm
Ben 1,6 g

2,5-3m nivå 2

Bränd lera 1cm

2,5-4m nivå 2

Lerklining 2 st 1-2 cm
Sannolikt vävtynngdsfragment 2 st

2-3m nivå 1:

Bränd lera, ev vävtyngd, 2 cm
Bränd lera, ev Lerklining 2 st 1-2 cm, 0,9 g
Planglas, grönt 1cm

4-5m nivå 1:

Lerklining, 5 st 1-3cm, 5,5 g
Lerklining 1 st 3-4 cm, trekantigt tvärsnitt 17,6 g

4-5m nivå 2

Bränd lera, ett tiotal, 1 cm

4,1m nivå 3:

Vävtynngsfragment 1st, 2 cm

4,4m nivå 3:

Bränd lera 1 st, 1cm

4,8m nivå 3:

Lerklining 6 st 1-3cm
Bränd lera, gul 1cm

4-5 5m nivå 2

Metall, brungrå, tenn./silver, rombisk form, 1x1cm, genombrutet
Lerklining 15 st 1-3cm
Sannolikt vävtyngdsfragment, 2 st, 1-2 cm
Bränd lera, ca 30 små bitar 1cm, röd-brun-gul
Benfragment, 0,2 g
Träkol 2 st 1-2 cm

5m

Lerklining med avtryck 4 cm, 22 g

5-6m nivå 1

Keramik, 1x1 cm, ena sidan (yttre?) gulbrun, andra sidan bortspjälkad, magrad med kvartskorn
Skörbränd sten 8 st 200 g

5-6m nivå 2

Lerklining, 3x4cm, grå, hårt bränd med stock/kvistavtryck
Lerklining: 3 st 2-3cm. med träavtryck, röd
Bränd lera, 5 st 1cm, rödgul

5,5-6,5m nivå 2

Bränd lera: 4 st 1-2cm, gulaktigt
Lerklining, 1st, 1x2cm, röd

5,5-6,5m nivå 3

Bränd lera, 3st, gulröd

5m nivå 4

Modern keramik, tegel? 2 cm
Slagg? 1 cm

6,5 m

Bränd lera, sannolikt Lerklining 2 st: 13,4 g

6,1m nivå 1

Lerklining: 3 st, 1-3cm, kvist/stockavtryck, röd: 27,3 g
Bränd lera 1-3 cm, 12 st gul-rödaktig

6,2 m nivå 1

Slagg, 2,5x3 sm, svartbrun, massiv, magnetisk, järnhaltig 30 g

6,2-6,8 m nivå 2

Bränd lera 9 st 1cm

Järnfragment 1 st

6,3-7,4m nivå 2

Lerklining, 1-2cm, röd

Bränd lera, 1-2cm, gulaktig, 1-2cm

6-7m nivå 3

Bränd lera 3 st, 31-3 cm

Kol

6-7m nivå 4

Lerklining 5,4 g

7,3 m

Lerklining 2 st 1-3 cm, 15,4 g

Bränd lera 6 st klumpar, gulaktiga

Järn, 2 bitar, 1 resp 2 cm långa

7-8 m nivå 2

Vävtynngsfragment 5 st

Lerklining 8,7 g

Ben 0,5 g

8m nivå 1

Ben, bränt 1x1cm: 0,49 g

8m nivå 1

Lerklining: 1x1,5 cm: 9,2 g

Bränd lera, sannolikt vävtynngsfragment: 2,5x1,5 cm

Bränd lera: 1x1cm

8,3m nivå 4

Bränd lera, grå, med ljusare yta 1,5x1,5 cm, svängd profil, keramik?

8,6 m nivå 3

Vävtynngsfragment, 2 delar med passform, rödgul, = ca 1/5 -dels Vävtynng med centrumhål

8-9m nivå 2

Vävtynngsfragment, brun 1,5x3cm

8-9 m nivå 3

Vävtynngsfragment, rödbrun, med centrumhål

Bränd lera, 16 st, 1-1,5 cm, gulröd

Lerklining, träavtryck, röd, 2x1cm, 5 g

Benfragment, ca 1x1cm, bränt, 0,05

Kol

8-9 m nivå 4

Lerklining 1 st, 11 g

Ett 10-tal små klumpar bränd lera

Bränd lera, 4 st 1-2cm

9m nivå 2

Lerklining 6 st 2cm, 21,3 g

Bränd lera, 1st 1cm

Ben, bränt, 1x1cm, 0,37 g

9m nivå 3

Benfragment, ca 1x1cm, bränt, 0,08 g

9,3 m nivå 3

Vävtynngsfragment, rödbrun

9,4-10,4m nivå 4

Bränd lera 1 cm

9m nivå 1

Bränd lera, 4st, 1-2 cm

9-10m

Bränd lera 1x2cm

Lerklining 1x3cm, hårdbränd: 2,7 g

10-11

Vävtynngsfragment 1cm

Lerklining 2st 2-3cm

Bränd lera 3 1-3 cm

10,5 m nivå 1

Sannolikt tegel, 6 st ca 2-5cm

Bränd lera, ev Lerklining 1 st 3cm

Sannolikt keramik, mörkfärgad: 2cm

10-11 nivå 2

Lerklining 5 st 1-2 cm, 1 med träavtryck

Bränd lera 10 st

Träkol 3 st 1cm

11-12m nivå 1

Ben 0,16 g

Bränd lera 16 st, 1- 2cm

Träkol

Lerklining , 3-4 cm 19 g

Grönt planglas 1-2 cm

11-12 nivå 2

Vävtynngsfragment 1 cm

Lerklining 1 st 2 cm

Bränd lera, gulaktig 12 st 1cm

11-13 m nivå 2

Sannolikt vävtynngsfragment, orangefärgad,

12,7 m nivå 1

Ben, 1x3cm, bränt: 2,9 g

12-13m nivå 1

Planglas, 2 st grönt 1cm

Bränd lera, 9 st 1-3 cm

12,3 nivå 2

Vävtynngsfragment med centrumhål 1st 2-3 cm, utan 1 st 1-2 cm

Bränd lera 2 st 1-2 cm

Träkol 2 st 1-2 cm

13-14m nivå 2

Vävtynngdsfragment: 2 st 2-3 cm
Sannolikt Lerklining 6 st 2-3cm, 14,6 g
Träkol 2 cm
Slagg 2 cm
Bränd lera 22 st 1-2 cm, varav 9 gulaktiga
Brända ben 2 st 1-2 cm

12-13m

Bränd lera 6 st 1-2 cm

13-14

Sannolikt slagg, 2,9 g

14-15m nivå 1

Slagg, magnetisk 2cm, 5 g

14-15 m nivå 2

Vävtynngdsfragment 1 st 2cm
Bränd lera: 10 st 1-2 cm
Benfragment, 0,8 g
Slagg, 2 cm, järnhaltig
Lerklining 3 st 1-3 cm. 7,4 st
Kol

11-12m nivå 3

Tandfragment, ko eller häst, sannolikt ej brända: 9,7 g

13-14m nivå 3

Lerklining 2 st 1-2cm
Slaggartad lerklining 1-2cm, 8 g
Sannolikt vävtynngdsfragment: 3 st 1-2cm
Lera, gulaktig 3 st 1-2 cm

13-14

Sannolikt slagg, 2,9 g

14-15m nivå 3

Tandfragment, 2st

15,6m nivå 1

Ben, 1 g

15-16m nivå 1

Ben, 2 flisor 1x1cm, sannolikt brända: 0,29 g
Lerklining 1-2cm, 4 st 16,2
Sannolikt vävtynngdsfragment 3 st, 1-2 cm
Bränd lera 5 st, 1-2 cm
Järnslag 1 st, 2 st 6,6 g
Skärvsten 102 g

15,6 m nivå 3

Benfragment 4st, ca 1x1 cm brända

16-17m nivå 1

Keramik, gulbrun yttersida, mörk grå innersida 1x2cm. magrad med kvarts
Slagg 5 st, åtminstone en järnhaltig 2-3 cm
Bränd lera 9 st 1-3cm, varav 2 sannolikt av vävtynngder

17-18m nivå 2

Bränd lera 1 st 2-2cm

17-18 m

Vävtynngdsfragment 3 cm

18,7 nivå 1

Ben, bränd flisa 0,12

Grönt planglas 1 cm

Bränd lera 6 st bitar 1 cm

18-19 m nivå 1

Lerklining 4 st 3-4 cm, 33,2 g

Magnetisk slagg 2-3 cm, 12 g

Bränd lera 9 st 2cm

Bränt ben 1,8 g

Kol

19 m nivå 1

Lerklining 16,2 g

19,3 m nivå 1

Bränd lera, 10 st 1-2cm, gulaktig

Skörbränd sten 2 st 2-5 cm

Bränd Lerklining, 1-3 cm: 20,2 g

Ben, 2st 1 cm, sannolikt brända 0,14 g

19-20m nivå 1

Lerklining 3 st 1-4 cm, 17,7 g

Sannolikt vävtynngdsfragment: 2 st 2cm

Bränd lera 10 st 1-2 cm

Ben 2 st 1-2 cm, 1,1 g

Kol 1st 1-2 cm

Skörbränd sten, 1st 5,37 g

20m

Lerklining 5,6 g

Bränd lera 2 bitar 1cm

Kol

Slagglignande, 1 cm

20-21m nivå 1

Lerklining 2st 1-2m

Bränd lera 3st gula 1 cm

Keramikflisor, 4st varav 2 glaserade 1 cm

Slagg ? 7 g

Ben 0,2 g

20,4m nivå 1

Ben 0,01 g

20,5m nivå 1

Bränd lera 2-3 cm

21-22m nivå 1

Bränd lera 1 st 1 cm

Slagg, järnhaltig 7 g

Järnten 9 cm lång, 0,5 i genomsnitt

22-23m nivå 1

Bränd lera 11st, 1-2cm

Grönt planglas 1 cm

Bränt ben 0,36 g

Bränd lera 3 st 1 cm

Kol
Benfragment, obränt
Slagg 10,0 g

23m nivå 1
Sannolik vävtyngdsfragment 2x2 cm 1 st
Bränd lera 1x2 cm 1 st

23,2m nivå 1
Slagg 4-5 cm 48 g, 1 magnetisk
Skörbränd sten

23,5m nivå 1
Keramik?, 1x2cm

23,8 nivå 1
Bränd lera,
En bit läder 4 cm

23-24 m nivå 1
Sannolikt vävtyngdsfragment 1st
Slagg 5,6 g
Grönt planglas 1cm 1 st

24,5m nivå 1
Lerklining 5,6 g 1-2 cm

25-26m nivå 1
Lerklining, 1 st 1cm, 1,3 g
Lerklining 2 st 3-4 cm 28,6 g
Slagg ? 1 st 1-2cm, 1,8 g

26-27 nivå 1
Bränd lera 3 st 1cm
Järnten, sannolikt modern spik, 8 cm lång, 0,4 i tvärsnitt, huvud
Bränd lera 3 st 1 cm

26m nivå 2
Skörbränd sten, 34,7 g

27-28m ospec nivå
Lerklining 4 st, 1-3cm,
Slagg 1-2 cm, 23,4 g
Ben 0,1 g

28-29m nivå 1:
Bränd lera 3-4 cm, gulaktig
Bränd lera 2 st 1cm

29-30m nivå 1:
Bränd lera 5 st 1-2 cm
Järnspik, 7 cm

30-31m ospec nivå
Skörbränd sten, 3 st
Lerklining 3cm, rödaktig: 11,5 g

30-31m nivå 1:
Slagg 3 cm magnetisk

31,8m nivå 1:

Bryne grå sandsten 13x5 cm

N 34,20 x500, y880 :

Keramik, 1x2 cm, 0,5 cm tjock. yttre sida rödbrun, inre svart, kvartsmagrad,

västra delen, SCHAKT 1:

0-1m nivå 1

Lerklining 2 st 2cm

Bränd lera 2st gulaktigt 1-2 cm

0-1m

Järnfragment 1x3 cm

Lerklining 3 st, 2 cm, 7,2 g

Bränd lera: 12 st

Ev keramik 1 st

Porslin, grönt planglas 1 cm

Slagg, svartblänkande 2cm

1-2 m nivå 1

Ben, sannolikt recent, 6,3 g

Bränd lera 1 cm

1-2 m nivå 1

Ben 2-3 cm, sannolikt bränt; 1,5 g

1,1 m

Vävtynghsfragment 2 cm

1-3m

Lerklining 2st, 1 cm, 2,3 g

1,5 m

Vävtynghsfragment med centrumhål, 4x2cm

Lerklining, 6 st 2-4 cm , m avtryck, och trekantigt

1,6 m

Lerklining 3 st 1-3 cm, 11,5 cm

Bränd lera 1 st

1-2m

Lerklining, 3 st 19,2gr

Lerklining 9 st, 1-4 cm, en del mycket hårdbränd, 35,6 g

Bränd lera 1 st 1cm

Vävtynghsfragment 2 cm

Planglas, genomskinligt 1x3cm

Lerklining 2 st 2 cm

Bränd lera 47 st 1-2 cm cm

Tegel? 3x4 cm

1,8m

Lerklining 2 st 1-2 cm, 6,2 g

2-3m nivå 1

Lerklining, 6st 1-3 cm

Bränd lera 1 cm 4 st

Bränd lera gul 2cm 1 st

Vävtynghsfragment 2st 2-3 cm

Ben 1-3 cm, obränt

Slagg 2st, svartaktig, kompakt
Järnföremål, krokig, grov spik? med huvud, 5 cm lång, ca 1 cm tjock

2-3m

Lerklining 9 st 2cm, 33,7 g
Bränd lera, ev något lerklining 16 st 1-2 cm
Ben obränt 3,4 g
Bränd lera 10 st 1-2cm

3,3

Lerklining 2-3 cm, trekantigt tvärsnitt 10,2 g
Bränd lera 1cm

3-4m nivå 1

Slagg, magnetisk 3-4 cm
Lerklining 6st 2-3cm
Bränd lera 5 st, 1-2cm
Lera 1-2cm, sannolikt vävtyngdsfragment
Grönt planglas, tjockt
Glasartad slagg, blå med vit krusta

3-4 m nivå 2

Vävtyngdsfragment, rödsvart, ca 1/5-dels vävtyngd (Inmätt: X 529,3 Y 889,7)
Bränd lera 5st 1cm+13
Lerklining, 5 st 2-3 cm
Benfragment 1 cm, 0,1 g

4-5m nivå 1

Lerklining 1-2cm, 1,05 g

4-5m

Lerklining 5 st 1-2cm, 5 g
Grön glasartad slagg, svagt järnhaltig 15,2 g
Bränd lera 4 st 1cm

5m nivå 1

Lerklining 12,8 g
Ben 0,6 g
bränd lera, 3 st
Sannolikt vävtyngdsfragment 1 st 2x1 cm

5,1m

Bränd lera, sannolikt Lerklining 3 st 2-3cm

5-6m nivå 1

Lerklining 4 st, 25,9 g

5-6m nivå 2

Vävtyngdsfragment, med centrumhål, ca 1/8-del, svart, porös, hårt bränd
Vävtyngdsfragment 2-2 cm, grå, med centrumhål

6m nivå 1

Ben 1 g
Bränd lera 1-2cm 5 st
Vävtyngdsfragment 1 st 1 cm

6-7m

Lerklining 4-5 cm, 1 st 16 g
Bränd lera 1 st 1 cm
Lerklining 11,3 g 3 st 2cm
Kol (1,2 m västerut)

Lerklining 3x4 cm 1 stor, trekantigt tvärsnitt (1,5 m västerut)

6,2-6,8m nivå 1

Flinta, en flisa ca 1,5x1,5 cm, grå

Bränd lera, slaggartade bitar, ev Lerklining. 9 st 1-2 cm

6,3-7,4m nivå 2

Vävtynngsfragment 2st, 1, 3 cm

Sannolikt keramik, ca 1cm

Slagg, 1-2 cm

Hårdbränd Lerklining: 4st, 2-4 cm

Bränd lera 6 st

Träkol 2 cm

Glaserad keramik 1-2 cm

Järnfragment 1-2 cm

Schakt 1; metalldetektorsökning

36,7 (1,5 m fr Ö kant)

Lerklining ca 1 g

37,3 (0,2 m fr Ö kant)

Bränd lera 1 st

Del av järnspik

37,9m (1,2 m fr Ö kant)

Bränd lera-kvartsmagrad, ca 1 g

38,7m (0,5 m fr Ö kant)

Del av järnspik

44 m (3,4 m fr Ö kant)

Keramik, 5 bitar, en med dekor. rödbrun

50,5m (0,9 m fr Ö kant)

Bränd lera 1 st ca 1 g

Järnföremål-märkla ?

52,8m (1,3 m fr Ö kant)

Bränd lera 1 st ca 4 g

Del av järnspik

54,2m (2,8 m fr Ö kant)

Bränd lera 4 st ca 4 g

Järnspik.

54,8m (2,8 m fr Ö kant)

Järnspik 8 cm

55,8m (schakt mitt)

Bränd lera 1 st ca 1 g

Del av järnspik

57,8m (2,0 m fr Ö kant)

Kvartsitliknande ? avslag 1 st ca 1g

61,3m (4 m fr Ö kant)

Bränd lera 2 st ca 1 g

SCHAKT 2

0-5 m

Keramik 1 st m dekor glaserad, med inskription. "*..FORS*" 10 g

Tegel 1 st 14 g

Bränd lera 8 st varierande bränningsgrad 16 g

18 m

Tegel 2 st 6 g

25-26 m

Tegel 3 st 6 g

26,3 m

Järnspik 8 cm

Bränd lera 1 st 1-2 cm

30,3 m

Förslaggad lera ? 1st växtavtryck ? 10 g

30,6 m

Kvarts/kvartsit avslag 1 st 2 g, 2,5x1,5 cm

31,0 m

Bränd lera 1 st ca 0,5 g

32-34 m

Buteljglas 1st

Förslaggad lerklining/tegel ? 1st 28 g

Lerklining förslaggat ? 1 st 6 g

Tegel rödbränt 4 st 12 g

Tegel grå 3 st 10 g

32-34 m Yta I

Glasbitar 2 st 3,3 g

Förslaggad lerklining/tegel ? 2st 14,9 g

Tegel 14,7 g

Keramik 1 st oglaserad 0,6 g

Hästsosöm/isbrodd ? 1 st 9,6 g

Bränd lera 2,3 g

Brända ben 1,4 g

SCHAKT 3

0-1 m

Lerklining 4 st 10 g

Slaggartad lerklining 4 st 18 g

Lerklinings fragment 11 st 4 g

Ben brända 6 st 2 g

1-2 m

Slagg 7 st, 41,2 g

Lerklining 5 st, 7,2 g

Bränd lera 11,4 g

Keramik 1st, glaserad, 0,2 g

Keramik 1st, oglaserad 2,1 g

3,0 m

Lerklining 4,6 g

Bränd lera 4,9 g

Bränt ben 6 st 1,2 g
Tegel 5,0 g

4-5 m

Slagg 3 st, 7,9 g
Bränd lera 4,4 g
Bränt ben 3 st 2,1 g
Keramik 1st, glaserad 1,1 g
Keramik 1st, oglaserad 0,7 g
Porslin 1 st 0,3 g
Tegel 6,8 g
Slipstensfragm. 1 st 2,7 g

5-6 m

Lerklining 1 st 5,4 g
Bränd lera 2,5 g
Tegel 3 st 5,8 g
Keramik 1st, glaserad 1,3 g
Keramik 3st, oglaserade olika färg, 2,5 g

6-7 m

Tegel 6 st 12,2 g
Förslaggad Lerklining 1 st, 1,6 g
Lerklining 1 st, 1,1 g
Bränd lera 4 st, 1,4 g
Bränt ben 1 st 0,3 g
Keramik 1st, glaserad 0,6 g
Keramik 1st, oglaserad 0,6 g
Järnspik 3 st 22,8 g

7-8 m

Tegel 5 st 6,2 g
Slagg 2 st 10,1 g
Lerklining/ bränd lera 2 st, 0,9 g
Järnfragm 1 st 1,0 g

8,40 m

Tegel 6 st 9,7 g
Bränt benfragm 1 st 0,05 g
Glasbit 1 st 0,1 g
Keramik 1st, oglaserad 1,1 g
Porslin 2 st passform 5,3 g

9,60 m

Tegel 32,5 g
Bränt benfragm 3 st 0,7 g
Slagg 2 st 1,4 g
Porslin 1 st 0,3 g

10 m ca (från tegelrikt område)

Tegel, flertal större bitar, 720 g

10,3 m

Tegel 88,3 g
Bränt benfragm 3 st 0,7 g
Slagg 1 st 1,4 g
Bränd lera 2 st 1,2 g

10,7m

Slagg magnetisk 1 st 5,4 g
Förglasad slagg 2 st 12,7 g

Tegel 22,5
Bränd lera 2 st 3,4 g

10-11 m
Tegel 9 st 4,5 g
Kol 1 st
Ben 1 st 0,1g
Glas 1 st 0,4 g

11 m
Tegel 118,3 g
Keramik, glaserad 1 st 1,0 g

11-12 m
Ben brända 4 st 1,7 g
Kolbitar ca 1-2 g
Keramik 1st, glaserad >1 g
Tegel m varierande bränningsgrad 358 g

12,2m
Järnföremål/fragment halcirkelformat 5 cm långt, 1 cm tjockt
Järnföremål/fragment, ev en järnfibulas mittslå, 3,5 cm lång, 1,5 cm bred

12-13 m
Ben brända 1 st 0,1 g
Kolbitar 4 st 1-2 g
Keramik 2 st, glaserade 0,8 g
Keramik 1st, mynningsbit 3,6 g
Porslin fragment 0,1 g
Glasbit, planglas 0,2 g
Tegel m varierande bränningsgrad, från grå-gul-röd. 196 g
Bränd lera ? 1 st 0,5 g

13-14 m
Slagg 2 st 125,9 g
Tegel 12,9 g
Planglas 1st 0,3 g
Ben bränt 1 st 0,2 g
Bränd lera 2 st 3,9 g

14-15 m
Slagg 3 st 29,9 g
Tegel 19,6 g
Keramik ?, oglaserad 1st 4,8 g
Planglas 1st 0,1 g
Järnspik 1st 5,6 g
Kolbitar 3st 0,7 g

16-17 m
Slagg 2 st 21,2 g
Förslaggad lera ? 4 st 20,6 g
Tegel 14,8 g
Kolbitar 1 bit samt 5 fragm.
Bränt ben 1 fragm.

17-18 m
Tegel 5 st 3,7 g
Slagg 1 st 12,7 g
Kolbitar 1 bit samt 5 fragm. 1,8 g

18-19 m

Slagg 3 st 57,1 g

Tegel 2,7 g

Keramik 1st, mynningsbit, oglaserad 2,1 g

Glasbit 1st 0,4 g

Järnspikfragm 1st 0,9 g

Benfragm. 3 st 0,4 g

19-20m

Bränd lera 3 st 2,6 g

Slagg 1 st 7,5 g

Kolbitar 1 fragm.

Ben fragm 3 st

Glasbit 1st 0,2 g

32,8 m

Skörbränd sten 4 st 128 g

Slagg, hård 1 st 78 g

34 m

Slagg 3 st 7,6 g

Bränd lera 4,4 g

34 m södra rutan

Slagg 2 st 46,4 g

Bränd lera 24,2 g

34 m 1,5 m söderut

Lerklining 2 st 27,0 g

Förslaggad Lerklining 1 st 4,0 g

Bränd lera 9,2 g

Tegel 9,0 g

35 m (syd)

Lerklining 4 st 12,8 g

Bränd lera 6,4 g

Ritsticka ? 0,8 g

35 m

Slagg 1 st 7,6 g

Tegel 11,1 g

Bränd lera/ tegel 26,6 g

Bränt ben 4 st 1,4 g

Porslin 1 st 0,2 g

Keramik 1 st oglaserad vag dekor 0,5 g

35 m södra rutan

Slagg 2 st 24,1 g

Bränd lera/ tegel 6,6 g

Bränt ben 1 st 0,1 g

35 m 2m söderut

Slagg 5 st 71,7 g

Bränd lera/ tegel ? 2 st 3,4 g

36 m

Bränd lera 9,5 g

Bränt ben 2 st 1,7 g

36 m södra ytan
Bränd lera 4,1 g
Slagg 1 st 3,7 g
Porslin 0,4 g
Trä 1 st halvbränt bearbetat

35-37 m från profil 10.
Bränd lera 1,4 g
Ben 1 st 6,4

36-37 m
Förslaggad bränd lera 2 st 4,6 g
Bränd lera 21,3 g
Glas 1 st 0,5 g
Brända ben fragment 0,9 g

37 m 0,5 m söderut
Förslaggad bränd lera 3 st 8,0 g
Bränd lera 21,3 g
Porslin 1 st 0,4 g
Tand 1 st, gräsätare 1,2 g
Bränt ben 2 st 0,6 g

PROVRUTOR:

Ruta 1

Rn 1,
Bränd lera , 1st 1cm
Brända ben 1st, 1,1 g

SV kvadranten

Rn 1
Obrända ben och tänder av ko/häst 5 st
Brända ben < 1cm 6 st, 0,1 g
Bränd lera 15 st, 1-2cm
Keramik 2 st, glaserad, 1cm

Rn 2
Bränt ben < 1cm
Bränd lera 1-3 cm, 15 st
Slaggartad klump 2 cm, ej magnetisk
Keramik, glaserad, 3 st 1 cm
Brända ben, ca 15 st 1-2 cm,

Rn 3
Bränt ben, 1-2 c 0,3 g
Bränd lera 5 st 1-2 cm
Kol

Rn 4
Slagg, 1 st, 3-4 cm, järnhaltig

SO

Rn 1
Bränt ben >1cm, 0,06 g
Metallbleck, recent
Bränd lera 1st, 1cm
Kol

NO

Rn 1

Järnföremål, del av kraftig järnspik, 3.5 cm lång , 1 cm i genomsnitt, fyrkantigt, huvud,(avbruten)
Bränd lera 1 st, 1-2 cm
Slaggartad klump 2 cm, grå,
Glas, grönt, kupigt 1 cm

Rn 3

Knapp av brons/koppar, 13 mm i diameter, med tilltryckt ögla på baksidan, slät, grön av ärg
Brända ben 2 st 1-2 cm, 0,8 g
Bränd lera 13 st 2-3 cm
Slagg/glas, blåaktigt med vit krusta
Glas, grönt, tjockt 2 cm
Kol ett 50-tal bitar, ca 1 cm, 11,7 g
Skörbränd sten

(Rn 4, profil)

Bränd lera 3 st 1cm
Kol ett 10-tal -2cm

NV

Rn 1

Brända ben 0,6 g
Grönt glas 1cm

Rn 3

Bränt ben 1 st, 1cm, 0,25gr
Bränd lera 1cm
Kol ett 100-tal bitar, 1-2 cm

Ruta 2

Bränd lera, 4 st 2-3 cm
Planglas grönt, 2 cm

SV

Bränd lera, 14st 1-3 cm
Grönt planglas 7 st 1-3cm
Brända ben 6 st, 2,7 g

SO

Bränd lera, 10 st 1-3cm
Brända ben 6st, 1 cm
Grönt planglas 1 cm
Keramik, brunglaserad 3-4 cm
Järnspik 2 cm

NV

Brända ben+ tandfragment 2 st, 1-2 cm, 0,27gr
Bränd lera 16st, 1-3 cm
Keramik, en del med vit glasyr 5 st 1-4 cm
Grönt planglas 3 st 1-4 c
Kol
Skörbränd sten

NO

Bränd lera, 18 st 1-4cm
Keramikbitar, ett par med vit glasyr 7 st
Järnpinnar 1-2 cm 2 st
Porslin
Bränt ben 2 cm 2,4 g

BERTILS:

Lösfynd

Keramikskärva, med kant, svartblänkande utsida, gulbrun insida, magrad med kvarts, 6x5cm, 1 cm tjock (markägarens fynd)

Bränd lera

Ben ca 1-2 cm

Rn 1

Keramik, gulbruna ytor, 2x3 cm 1 cm tjock, kvartsmagrad

Bränd lera 15st, 1-3cm

Kol

Svartbränt, lätt, poröst material, 2 cm, 3st

Skörbränd sten

Bryne, i röd sandsten 3x5 cm, ca 1 cm tjock

Bränt ben 7st 1cm

Järnföremål/fragment, 5 cm, fyrkantigt, ca 0,5 cm tvärsnitt, tendens till huvud, spik?

Bränd lera 1 st

Snäckskal

Rn 2

Brända ben 2,1 g

Snäckskal 2 st

Kol

Rn 3

Ben, 5cm, obränt

Skörbränd sten, fragment

Brända ben 3 st 1-2 cm, 0,6 g

Brända ben 4 st 1cm, 0,8 g

Järnten, 3,5 cm avsmalnande , ca 0,5 cm tjockt, uppåtböjd ända med jack.

Kol

Rn 4

Brända ben 1,4 g

Rn 5

Brända ben, 0,7 g

Järnfragment 2 st 3 cm

Bränd lera 2 st

Keramik 1 st, gul yta på ena sidan, ev kvartsmagrad

Rn 6

Keramik 1 st, 2cm, svart utsida

Keramik 1 cm, brungul

Lerklining med kvist-/stockavtryck, 1 st 3-4 cm

Bränd lera 2 st, 1 cm

Bränt ben 1 st 1cm, 0,2 g

Kol+ svartbränd, porös massa

Bilagor:

- 1. Rapport, acceleratordatering**
- 2. Färgdiabilder av föremål och fynd (Endast till museiverket)**

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12=-26.8; lab mult.=1)

Laboratory Number:

Beta-84095

PÖRNULLBACKEN

Conventional radiocarbon age:

1680 +/- 60 BP

Calibrated results:
(2 sigma, 95% probability)

cal AD 240 to 535

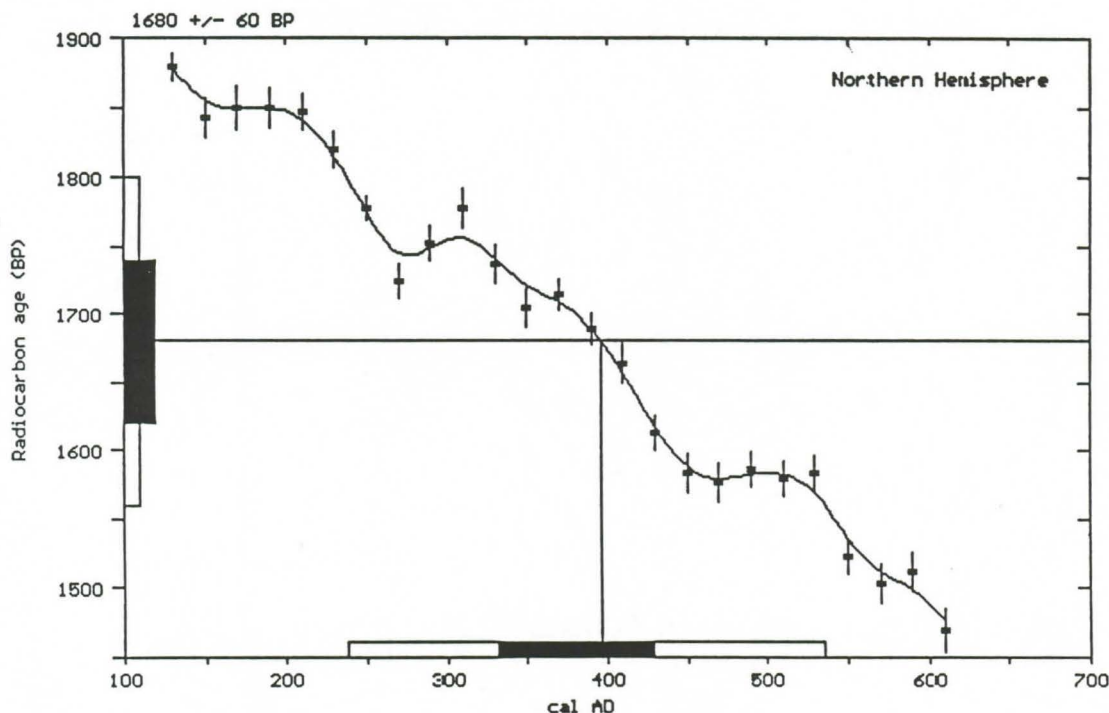
Intercept data:

Intercept of radiocarbon age
with calibration curve:

cal AD 395

1 sigma calibrated results:
(68% probability)

cal AD 330 to 430

References:

Pretoria Calibration Curve for Short Lived Samples

Vogel, J. C., Fuls, A., Visser, E. and Becker, B., 1993, *Radiocarbon* 35(1), p73-86

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates

Talma, A. S. and Vogel, J. C., 1993, *Radiocarbon* 35(2), p317-322

Calibration - 1993

Stuiver, M., Long, A., Kra, R. S. and Devine, J. M., 1993, *Radiocarbon* 35(1)

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory